Nr. 5 (29) Warszawa, Wrzesień — Październik 1929 r. Rok IV

PRZEGLĄD AKUSZERYJNY

MIESIĘCZNIK
ORGAN ZWIĄZKU AKUSZEREK RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.
ZWIĄZEK JEST CZŁONKIEM MIĘDZYNARODOWEGO ZWIĄZKU AKUSZEREK.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: WARSZAWA, HOŻA 56 m. 9. Telef. 416-56.
czynna od 5 — 7 po poł. Konto w P. K. O. 124-10.

Prenumerata w Warszawie kwartalnie zł. 1.50, na prowincji 2 zł. Numer pojed. 60 gr.
Miesięczna składka członkowska zł. 2. Wpisowe jednorazowo 2 złote.

TREŚĆ

Konto pocztowe Zarządu Głównego Związku Akuszerek Rzeczypospolitej Polskiej jest opatrzone Nr. 12410. Wszelkie składki, prenumeratę i inne należności dla głównego Zarządu można wpłacić na konto 12410 w najbliższym urzędzie pocztowym.

Na sanatorjum dla koleżanek chorych zostało otwarte konto w P. K. O. № 170-55.

Prosimy o uregulowanie zaległych składek członkowskich.

P. P. CZŁONKINIE,

które nie posiadają legitymacji winny złożyć w kancelarji związku fotografje i nabyć takowe za opłatą dwóch złotych

DO ODDZIAŁÓW.

Prosimy o regularne wpłacanie składek czonkowskich oraz nadsyłanie sprawozdania z działalności Oddziałów Związku.

Nr. 5 (29) Warszawa, Wrzesień—Październik 1929 r. Rok IV

PRZEGLĄD AKUSZERYJNY

MIESIĘCZNIK

ORGAN ZWIĄZKU AKUSZEREK RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

ZWIĄZEK JEST CZŁONKIEM MIĘDZYNARODOWEGO ZWIĄZKU AKUSZEREK.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: WARSZAWA, HOŻA 56 m. 9. Telef. 416-56.
czynna od 5 — 7 po poł. Konto w P. K. O. 124-10.

Prenumerata w Warszawie kwartalnie zł. 1.50, na prowincji 2 zł. Numer pojed. 60 gr.
Miesięczna składka członkowska zł. 2. Wpisowe jednorazowo 2 złote.

Dnia 10-go listopada 1929 r., w sali Tow. Eugenicznego, Nowy-Świat № 1, odbędzie się

II ZJAZD AKUSZEREK RZ. POL.

Porządek Obrad i Zajęć Zjazdu:

1 Dzień niedziela.

Msza św. o godz. 9 rano w kościele św. Aleksandra.

godz. 10 — 2.

1. Powitanie Zjazdu.
2. Zagajenie Zjazdu i Wybór Prezydjum.
3. Sprawozdanie z działalności Zarządu.
4. Sprawozdanie Kasowe i Komisji Rewizyjnej.
5. Sprawozdanie Oddziałów.
6. Budżet na rok 1930 — 1931.

2 Dzień poniedz. Dn. 11 /XI-29 w godz. 10 — 2.

1. Wnioski Zarządu Głównego.
2. Wnioski Oddziałów.
3. Dyskusje.

w godz. 5 — 8

Referaty P. P. lekarzy.

3 Dzień wtorek Dn. 12/XI-29

1. Wybory Władz Związku.
2. Zamknięcie Zjazdu.

KOLEŻANKI.

Dnia 24 b. m., o godzinie 7 wieczór w sali Tow. Eugenicznego Nowy-Świat 1, odbędzie się ogólne zebranie przedzjazdowe. Na które zapraszamy koleżanki o liczne przybycie. Sprawy b. ważne.

Postępowanie położnej przy powiększeniu gruczołów mlecznych u noworodków.

Dość często daje się zauważyć u noworodków między drugim a szóstym dniem życia, powiększenie gruczołów mlecznych, połączone niekiedy z wydzielaniem płynu białawego podobnego do mleka.

Przyczyna tego zjawiska nie jest dotąd dokładnie zbadana — prawdopodobnie wchodzą tu w grę te same czynniki, które powołują do czynności gruczoły mleczne u matki. Obrzęk gruczołów jest największy między 8 a 14 dniem, wtedy może dojść do wielkości orzecha włoskiego. Pod koniec 3-go tygodnia gruczoły zmniejszają się i stopniowo wracają do normy.

Zjawisko to jest naturalnym objawem, leczyć więc powiększonych gruczołów nie należy.

Przeciwnie trzeba unikać dotykania, a tem więcej wyciskania, które jest bardzo szkodliwe i wywołać może wrzody w piersiach.

Przy dużych gruczołach, można co najwyżej osłonić sutki wyjałowioną gazą, lub zasięgnąć porady lekarza. Inne zabiegi są wzbronione bezwarunkowo, gdyż mogą wywołać uszkodzenie tkanki gruczołowej przez powstałe wrzody, co się odbija na ogólnym stanie noworodka, a u dziewczynek może wpłynąć szkodliwie w przyszłości na zdolność karmienia.

Położne b. często zapominają o tem i wyciskają gruczoły mleczne u noworodków: Kilkakrotnie spotykałem w swej praktyce duże czyraki na klatce piersiowej dziecka nowonarodzonego, powstałe wskutek zanieczyszczenia gruczołów mlecznych przy wyciskaniu, kompresach i innych zupełnie zbędnych zabiegach, dokonywanych przez położne, lub otoczenie.

Dr. Paweł Szaniawski

Ordynator Oddziału Dziecięcego Szpitala Miejskiego.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych

z dnia 25 września 1928 r.

w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 roku o położnych.

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o położnych (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 316) postanawiam co następuje;

I. Praktyka położnicza.

§ 1. Osoby, pragnące wykonywać czynności położnych, winny zarejestrować się u powiatowej władzy administracyjnej ogólnej, przedkładając:

a) dowód obywatelstwa polskiego, oraz

b) dyplom ukończenia jednej ze szkół położnych, znajdujących się na obszarze Państwa Polskiego.

Przy rejestracji położna winna wskazać dokładny adres zamieszkania oraz zawiadomić powiatową władzę administracji ogólnej o każdorazowej zmianie adresu.

§ 2. Osoby, posiadające dyplomy z ukończenia zagranicznej szkoły położnych, względnie nieposiadające obywatelstwa polskiego, winny uzyskać uprzednio pozwolenie Ministra Spraw Wewnętrznych na wykonywanie czynności położnych na obszarze Państwa Polskiego.

W wypadkach nieposiadania obywatelstwa polskiego pozwolenia na wykonywanie czynności położnych udzielane będą jedynie na określony przeciąg czasu po stwierdzeniu, że właściwe państwo obce stosuje w tym względzie zasadę wzajemności.

Pozwolenie Ministra Spraw Wewnętrznych na wykonywanie czynności położnych służy jako dowód dla rejestracji.

§ 3. Szczegółowe obowiązki położnych określa instrukcja dla położnych, wydana przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

§ 4. Położna może być pozbawiona prawa wykonywania czynności czasowo lub stale w wypadkach:

a)uchylenia się od odbycia kursów przeszkolenia w razie stwierdzenia niedostatecznej znajomości zawodu.

b. Kiedy zostanie stwierdzone, że położne dotknięte są niedołęstwem, chorobą lub nałogiem, wykluczającemi możność ponoszenia odpowiedzialności za pracę zawodową lub zagrażającemi zdrowiu ludzkiemu.

W razie stwierdzenia niedostatecznej znajomości zawodu powiatowa władza administracji ogólnej zobowiąże położną i wyznaczy jej najbliższy termin do odbycia uzupełniającego kursu przeszkolenia pod rygorem wzbronienia wykonywania czynności położnych. Zakaz wykonywania zawodu traci moc z chwilą przedłożenia przez położną dowodu odbycia kursu przeszkolenia.

Stwierdzenie istnienia niedołęstwa, choroby lub nałogu może być dokonane jedynie w drodze badania przez urzędową komisję lekarską.

§ 5. Urzędowa komisja lekarska, powołana do stwierdzenia istnienia niedołęstwa, choroby lub nałogu położnych, powodującego niemożność ponoszenia odpowiedzialności za pracę zawodową lub zagrażającego zdrowiu ludzkiemu, składa się z lekarzy, urzedujących przy właściwej wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, oraz lekarza powiatowego, urzędującego w miejscu siedziby właściwego urzędu wojewódzkiego. Urzędowa komisja lekarska przeprowadza badanie położnych jedynie na wniosek lekarza powiatowego, urzędującego przy powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej dla miejsca zamieszkałych położnych.

O terminie i miejscu urzędowania komisji winien zawiadomić położną lekarz powiatowy na 14 dni przed obowiązkowem jej stawiennictwem. W razie nie stawienia się położnej na komisję wojewódzka władza administracji ogólnej może zawiesić położną w wykonywaniu czynności, aż do jej zbadania.

II. Szkoły położnych.

§ 6. Szkoły położnych mogą być:
1) państwowe,
2) komunalne,
3) prywatne.

Szkoły położnych państwowe są zakładane i prowadzone przez Państwo, szkoły komunalne — przez związki komunalne, szkoły zaś prywatne — przez osoby prawne i fizyczne.

Założenie i prowadzenie szkół położnych komunalnych i prywatnych wymaga zezwolenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

§ 7 Minister Spraw Wewnętrznych będzie udzielał zezwoleń na założenie i prowadzenie szkół położnych, komunalnych i prywatnych jedynie wówczas, gdy one odpowiadać będą przepisom art. 7 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o położnych (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 316).

Osoby, ubiegające się o uzyskanie pozwolenia na otwarcie i pro-

wadzenie prywatnej szkoły położnych, winny przedłożyć do zatwierdzenia projekt statutu, regulaminu szkoły i planu nauki.

§ 8 Szkoły, prowadzone z naruszeniem obowiązujących przepisow, ulegną zamknięciu.

§ 9 Szkoła położnych odpowiadać winna następującym warunkom:

a) szkoła położnych może być prowadzona jedynie przy szpitalu publicznym, względnie zakładzie położniczym, posiadającym 40 łóżek położniczych;
b) szkoła położnych winna zabezpieczyć dostateczny materjał położniczy i ginekologiczny (kliniczny i polikliniczny) oraz w zakresie chorób wenerycznych i dziecięcych, niezbędny dla wypełnienia programu nauczania. Ponadto szkoła położnych winna być zaopatrzona w dostateczny materjał pomocy naukowych (jak urządzenia laboratoryjne, tablice, modele i t. d.);
c) szkoła położnych może być prowadzona tylko przy takim zakładzie, względnie oddziale szpitala, który posiada wśród personelu wykwalifikowane pielęgniarki;
d) szkoła położnych winna być prowadzona przy takich zakładach położniczych, względnie oddziałach położniczych szpitala publicznego, które posiadają urządzony według wymogów nauki oddział osesków;
e) szkoła położnych może być założona i prowadzona tylko przy tych zakładach położniczych, które odpowiadają pod względem zabudowania, urządzenia wewnętrznego i higjeny przepisom, obowiązującym pod tym względem szpitale publiczne, i są utrzymywane na poziomie współczesnych wymogów położnictwa.

§ 10. Personel szkoły położnych winien składać się z dyrektora szkoły, niemniej 3 asystentów (wykładowców), oraz najmniej 3-ch położnych, pozostających wyłącznie na etacie szkoły.

§ 11. Dyrektorem szkoły położnych może być tylko lekarz położnik-ginekolog, który był co najmniej przez 6 lat asystentem państwowej szkoły położnych lub kliniki położniczo-ginekologicznej lub ordynatorem szpitala publicznego. Stanowisko dyrektora szkoły położnych może być nadane tylko na podstawie wyników publicznego konkursu.

Dyrektora szkoły położnych komunalnej i prywatnej zatwierdza wojewoda, a w m. st. Warszawie Minister Spraw Wewnętrznych.

§ 12. Dyrektor szkoły położnych reprezentuje szkołę nazewnątrz i jest odpowiedzialny za całokształt spraw nauczania, administracji i gospodarstwa. Do jego obowiązków należy staranie się o uzyskanie odpowiedzialnego zespołu asystentów (wykładowców) i położnych drogą rozpisania konkursów, ułożenie planu nauki, zajęć praktycznych,

dyżurów, egzaminów, ogłaszanie o rozpoczęciu kursów i przyjmowaniu uczenic oraz inne czynności, z prowadzeniem szkoły położnych związane. Dyrektor szkoły położnych obowiązany jest składać sprawozdania na żądanie władzy nadzorczej oraz być obecnym przy dokonywanych z jej ramienia inspekcjach.

W razie nieobecności dyrektora szkoły położnych zastępuje go jeden z wykładowców, przez dyrektora szkoły położnych wyznaczony, na którego przechodzą czasowo wszelkie uprawnienia i obowiązki dyrektora.

§ 13. Obowiązki asystentów i położnych szkolnych winny być określone w regulaminie szkoły.

§ 14. Przy każdej szkole położnych winna być czynna rada pedagogiczna, która jest organem pomocniczym dyrektora szkoły w zakresie spraw szkolenia.

§ 15. Okres nauczania w szkołach położnych trwa dwa lata i dzieli się na 4 semestry. Rok szkolny rozpoczyna się 1 października każdego roku kalendarzowego i trwa do sierpnia następnego roku. Semestry pierwszy i trzeci trwają po trzy miesiące, a drugi i czwarty po sześć miesięcy.

§ 16. Nauczanie w szkołach położnych dzieli się na: A) teoretyczne i B) praktyczne.

A. Nauczanie teoretyczne obejmować winno następujące przedmioty:

1) anatomja i fizjologja,
2) patologja ogólna, ze szczególnem uwzględnieniem narządów rodnych,
3) higjena ogólna ze szczególnem uwzględnieniem narządów rodnych,
4) bakterjologja ogólna,
5) choroby zakaźne,
6) dezynfekcja i dezynsekcja,
7) ogólne pojęcie o środkach leczniczych, używanych w położnictwie i ich dawkowaniu,
8) pielęgniarstwo,
9) dietetyka,
10) ciąża, poród i połóg prawidłowy,
11) doraźna pomoc,
12) nauka o osesku,
13) ciąża, poród, i połóg nieprawidłowy,
14) choroby weneryczne i prostytucja,
15) ogólne wiadomości o psychozach w związku z ciążą i porodem,
16) alkoholizm,

17) prawa i obowiązki położnych.

B. Nauczanie praktyczne obejmuje następujące działy:

1) praca na sali chorych, 2) praca na oddziale osesków, 3) praca na sali operacyjnej, 4) praca na sali porodowej, 5) porządek i gospodarstwo zakładowe (oddziałowe) i 6) praca w przychodniach dla ciężarnych i karmiących.

Ogólna liczba godzin teoretycznego i praktycznego nauczania, jak również liczba godzin, przypadających na poszczególne przedmioty. winna być uwzględniona w statucie szkoły łącznie z planem nauki, z tem jednak, aby ogólna liczba godzin dziennego nauczania nie przekraczała 8 godzin.

§ 17. Szczegółowy plan nauki i rozkład godzin opracowuje dyrektor szkoły przy zachowaniu następujących zasad:

A. w zakres nauczania teoretycznego:

1. w semestrze pierwszym uczenice winny zapoznać się z podstawowemi wiadomościami o budowie i czynnościach organizmu; o najważniejszych odchyleniach patologicznych w tym zakresie, z podstawami higjeny ogólnej, z ogólnemi pojęciami o chorobach zakaźnych z uwzględnieniem ogólnych wiadomości z bakterjologji (oraz o stosowaniu szczepionek i surowic), tudzież z dezynfekcji i z dezynsekcji. Ponadto winny uczenice otrzymać wiadomości o środkach leczniczych, używanych w położnictwie, i ich dawkowaniu, wiadomości ogólne z zakresu dietetyki oraz wiadomości ogólne z zasad pielęgniarstwa;

2. w semestrze drugim plan nauki winien przewidywać szczegółowo zapoznanie uczenic z przebiegiem prawidłowych: ciąży, porodu i połogu z ogólnym zarysem patologji i higjeny narządów płciowych kobiecych oraz z nauką o normalnym rozwoju, karmieniu i pielęgnowaniu oseska;

3. w semestrze trzecim nauka powinna być poświęcona wyłącznie zaznajomieniu uczenic z wszelkiemi odchyleniami od normalnego przebiegu ciąży, porodu i połogu;

4. w semestrze czwartym uczenice winny otrzymać niezbędne w ich pracy zawodowej wiadomości z zakresu chorób wenerycznych psychjatrji, alkohologji, walki z prostytucją, etyki położnej oraz ustawodawstwa i przepisów dla położnych;

B. w zakresie nauczania praktycznego:

plan nauczania winien być w ten sposób ułożony, aby, począwszy od drugiego semestru, uczenica zapoznała się z pracą pielęgniarsko-położniczą na salach chorych, na oddziale osesków na sali porodowej i operacyjnej oraz z porządkiem i gospodarstwem zakładowem (oddziałowem), wreszcie w trzecim i czwartym semestrze uczenice

winny przystąpić do samodzielnego przyjmowania porodów, których każda uczenica winna przyjąć najmniej 15, zapoznać się z jaknajwiększą liczbą przebiegów porodów nieprawidłowych oraz część czasu poświęcić na pracę w przychodniach i poradniach dla ciężarnych i karmiących.

W razie zmniejszenia okresu nauczania uczenicę obowiązuje przyjęcie najmniej 12 porodów w ciągu kursu.

§ 18. Podczas pobytu uczenicy w szkole podlega ona przepisom regulaminu nauki i pracy w szkole i zakładzie położniczym, przy którym szkoła istnieje.

Przepisy te winny być uwzględnione w regulaminie szkoły, dołączonym do statutu.

Dyrektor szkoły może skreślić uczenicę z listy uczenic szkoły tylko na podstawie decyzji rady pedagogicznej szkoły po stwierdzeniu naruszenia przepisów przez uczenicę, względnie postępowania, niezgodnego z zasadami etyki przyszłej położnej.

§ 19. Minister Spraw Wewnętrznych może zezwolić na zmniejszenie okresu nauczania w szkołach położnych, jednak nie więcej, niż do 12 miesięcy.

§ 20. W wypadkach, gdy okres nauki wynosić będzie mniej, niż dwa lata, winien on być rozdzielony na dwa lub trzy semestry nauczania, przyczem postanowienia §§ 13 — 17 niniejszego rozporządzenia winny znaleźć zastosowanie proporcjonalnie do okresu nauczania, z tem jednak, że przy rocznym okresie nauczania już w pierwszym okresie winna uczenica zapoznać się teoretycznie i praktycznie z przebiegiem normalnych ciąży, porodu i połogu.

§ 21. Po ukończeniu państwowej lub komunalnej szkoły położnych uczenice winny przystąpić do egzaminu końcowego. Do egzaminu końcowego mogą być dopuszczone uczenice, które kończą szkołę z wynikiem zadawalającym co do przebiegu ich prac w zakresie teoretycznym i praktycznym i nie opuściły takiej liczby godzin, którab y mogła wpłynąć na powyższy wynik, oraz przyjęły najmniej 15, względnie 12 porodów samodzielnie. Egzamin końcowy odbywa się z udziałem delegata władzy nadzorczej, jako przewodniczącego.

a 22. Komisja egzaminacyjna (§ 21) ocenia kwalifikacje uczenic, składających egzamin końcowy według czterech stopni: dobry z odznaczeniem, dobry, dostateczny i niedostateczny. Uczenice, które złożyły egzamin końcowy ze stopniem dobry z odznaczeniem, dobrym lub dostatecznym, uzyskują dyplom z wyszczególnieniem uzyskanej oceny. Co do uczenic, które złożyły końcowy egzamin ze stopniem niedostatecznym, komisja egzaminacyjna orzeka, w jakim terminie

uczenica może egzamin powtórzyć i czy powtórzenie egzaminu uzależnione będzie od powtórzenia kursu w całości, względnie częściowo.

Przy wręczaniu dyplomu uczenicy dyrektor odbiera od niej ślubowanie według następującej formuły:

„Uroczyście ślubuję, że ciężarnym, rodzącym i położnicom, które mojej pomocy zawezwą, bez względu na ich stusunki majątkowe i na wynagrodzenie, nieść ją będę jednakowo rzetelnie i według najlepszej swojej wiedzy i że przytem wszystkie obowiązki, jakie ciążą na położnej w myśl obowiązujących przepisów, spełniać będę punktualnie i sumiennie".

§ 23. Absolwentki prywatnych szkół położnych mogą uzyskać prawo wykonywania zawodu położnych po złożeniu egzaminu w jednej z państwowych szkół położnych, względnie przed specjalną komisją egzaminacyjną.

W skład specjalnej komisji egzaminacyjnej wchodzi lekarz, urzędujący przy wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, jako przewodniczący, dyrektor jednej z państwowych szkół położnych, oraz dyrektor i jeden z wykładowców prywatnej szkoły położnych, dla której uczennic powołuje się komisję. Specjalną komisję egzaminacyjną powołuje wojewoda w wypadku zgłoszenia do egzaminu najmniej 20 kandydatek.

Do czynności specjalnej komisji egzaminacyjnej znajdują zastosowanie postanowienie § 22 niniejszego rozporządzenia.

III. Przeszkolenie położnych.

§ 24. Położne obowiązane są do odbywania w okresach pięcioletnich uzupełniających kursów przeszkolenia. Pierwszy kurs przeszkolenia położna winna odbyć po upływie pięciu lat od chwili ukończenia szkoły położnych.

§ 25. Obowiązek odbycia kursów przeszkalających (§ 24) dotyczy wszystkich położnych, z wyjątkiem położnych, które:

a) ukończyły 60-ty rok życia,

b) pozostają w służbie przy zakładach położniczych, klinikach i szpitalach i

c) pozostają jako położne przy szkołach położnych.

Położne, wyszczególnione w punktach b) i c) niniejszego paragrafu, obowiązane są do odbycia kursu przeszkolenia po upływie 5-ciu lat od chwili rozwiązania stosunku służbowego.

§ 26. Położna może być zwolniona z obowiązku odbycia kursu przeszkolenia w następujących wypadkach:

1. o ile stan zdrowia położnej, względnie przeszkody materjalne lub familijne na to nie pozwalają;

2. o ile położna wykaże się nienagannością pracy i wybitną liczbą porodów, stwierdzoną na podstawie jej dziennika urzędowego.

3. o ile położna nie może bez szkody dla instytucji, względnie miejscowej ludności odbyć przeszkolenia w oznaczonym terminie.

O zwalnianiu z obowiązku odbycia kursu przeszkolenia orzeka właściwa wojewódzka władza administracji ogólnej.

§ 27. Powiatowa władza administracji ogólnej może zobowiązać położną do odbycia uzupełniającego kursu przeszkolenia poza terminem, określonym w § 24, w wypadkach:

a) zaprzestania wykonywania zawodu dłużej, niż przez 1 rok;

b) stwierdzenia niedostatecznej znajomości zawodu.

§ 28. Kursy przeszkolenia odbywać się winny corocznie w miesiącach letnich przy szkołach położnych państwowych i samorządowych.

§ 29. Kurs przeszkolenia trwa dni trzydzieści i obejmuje sto godzin nauki teoretycznej i sto godzin zajęć praktycznych oraz ponadto cztery dyżury dwudziestoczterogodzinne.

Plan nauki na kursie przeszkolenia układa dyrektor szkoły położnych przy przestrzeganiu następujących zasad:

1. w zakresie teorji: sześćdziesiąt godzin należy poświęcić powtórzeniu wiadomości o przebiegu prawidłowych i nieprawidłowych ciąży, 20 godzin powtórzeniu wiadomości z higjeny noworodka i ogólnej i 20 godzin powtórzeniu wiadomości z zakresu aseptyki, dezynfekcji, walki z chorobami epidemicznemi, wenerycznemi, prostytucją i alkoholizmem oraz przypomnieniu przepisów dla położnych;

2. w zakresie zajęć praktycznych plan kursu winien uwzględnić wszystkie fazy pracy zakładowej: izba przyjęć, oddział ciężarnych, oddział położnic, oddział osesków, sala porodowa oraz poradnie dla ciężarnych i karmiących, żłobki i t. p.

Uczestniczki kursu należy jaknajczęściej wzywać do asystowania przy porodach nieprawidłowych.

Liczba uczestniczek kursu winna odpowiadać ilości materjału klinicznego szkoły w tym stosunku, aby każda uczestniczka mogła w czasie kursu przyjąć samodzielnie najmniej dwa porody.

O ukończeniu kursu przeszkolenia powiatowa władza administracji ogólnej czyni adnotację w dyplomie położnej.

IV. Postanowienia końcowe.

§ 30. Postanowienia, zawarte w §§ 4 i 5 oraz w §§ 24—29 niniejszego rozporządzenia, mają zastosowanie również do położnych,

które zostały zarejestrowane przez władzę administracji ogólnej przed wejściem w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o położnych (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 316).

§ 32. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski.*

KOLEŻANKI.

Nie zalegajcie z wpłacaniem składek członkowskich.

Wakuje **posada akuszerki NA WOŁYŃ.**

Bliższe informacje w Kancelarji Związku.

ZARZAD GŁÓWNY

zbiera się co kwartał:

10 grudnia 1929 r.

Prezydjum Zarządu Głównego

zbiera się co miesiąc pierwszego wtorku każdego miesiąca, co wypada:

6 listopada i 4 grudnia 1929-go roku.

Ogólne Zebranie Oddziału Warszawskiego

zwołuje się raz na dwa miesiące:

10 listopada 1929 r.

Zebranie Zarządu Oddziału Warszawskiego

6 listopada 1929 roku.

Zarządy oddziałów wywieszą niniejsze w lokalu oddziału.

REDAKTOR ODPOWIEDZIALNY: K. DĄBROWSKA-MARENDOWSKA.
WYDAWCA: ZWIĄZEK AKUSZEREK RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Zakłady Graficzne B. Pardecki i S-ka z ogr. odp., Warszawa, Pańska 4.